

Maan ystävät

Friends of the Earth Finland

Toimintakertomus 2018
Hyväksytty kevätkuukokouksessa 24.3.2019

Hallitus

Liisa Uimonen, Helsinki (puheenjohtaja)
Kristina Salmi, Helsinki/Jyväskylä (varapuheenjohtaja)
Jarrah Kollei, Helsinki (varapuheenjohtaja)
Olli-Pekka Haavisto, Tampere
Heikki Hallantie, Espoo
Mika-Petri Lauronen, Helsinki
Lauren Stevens, Tampere
Saija Väyrynen, Helsinki

Järjestökoordinaattori

Eveliina Heikkinen

Taloudenhoitaja

Leena Helva

Ilmastokampanjan koordinaattori

Eija Kärkkäinen (tammi-kesäkuu, elo-joulukuu)
Vera Kauppinen (joulukuu)

Harjoittelijat

Tuukka Järventausta (huhtikuu) (ilmastokampanja)

Muut edustukset

Vaihda Virtaa -kampanja:
Riitta Savikko

Ilmasto.org:
Leena Kontinen

EEPN - European Environmental Paper Network:
Otto Miettinen

AEPF - Asia Europe People's Forum:
Timo Sundman

Finnwatch:
Mika-Petri Lauronen (hallituksen jäsen)

Siemenpuu-säätiö:
Karel Keiramo (hallituksen jäsen)
Noora Ojala (valtuuskunnan jäsen)

Olli-Pekka Haavisto (valtuuskunnan varajäsen)

Suomen sosiaalifoorumi:

Liisa Uimonen

Voima Kustannus Oy:

Leena Kontinen (hallituksen jäsen)

Into Kustannus Oy:

Noora Ojala (hallituksen jäsen)

Suomen OneWorld -portaaliyhdistys:

Olli-Pekka Haavisto (hallituksen jäsen)

Friends of the Earth Europe:

Leena Kontinen (Executive Committeen jäsen)

SISÄLLYSLUETTELO

1 JÄRJESTÖ	4
1.1 Liiton toiminta ja hallituksen työ	4
1.2. Kansainvälinen toiminta	6
1.3 Toimisto	6
2 HANKETOIMINTA	6
2.1 Ilmastokestävyys keittiössä: ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet	6
2.1 Maapallo-liiga	7
3 KAMPANJAT	7
3.1 Ilmastokampanjat	7
3.1.1 Hiilivapaa Suomi	8
3.1.2 Yhteisöenergia	9
3.1.3 Lentomaksu	10
3.1.4 Lentoverokampanja	10
3.2 Yritysvastuulakikampanja	10
4 TOIMINTARYHMÄT	11
4.1 Kaivostoiminta	11
4.2 Taloudellinen oikeudenmukaisuus	11
4.3 Vesitoiminta	12
4.4 Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin	14
4.5 Ydinvoimatoiminta	15
4.6 Maa- ja metsätoiminta	15
4.7 Nuoret Maan ystävät ja intersektionaalinen näkökulma muutokseen	16
4.8 Sosiaalifoorumitoiminta	17
4.9 Ruokatoiminta	17
5 PAIKALLISRYHMÄT	17
5.1 HYMY/Myhki (Helsinki)	17
5.2 Maahinen (Oulu)	18
5.3 Mytty (Tampere)	18
5.4 Porvoonseudun Maan ystävät	19
5.5 Posmy (Pori)	19

1 JÄRJESTÖ

Maan ystävät ry:n (myöhemmin MY tai liitto) toiminta oli vuonna 2018 aktiivista ja monipuolista sekä vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa. Paikallisryhmät toimivat laajasti koko Suomen alueella. Toimintaryhmät jatkoivat työtään eri aihealueiden parissa. Uusi Nuoret Maan ystävät ja intersektionaalinen näkökulma muutokseen -toimintaryhmä aloitti toimintansa. Hiilivapaa Suomi -kampanja alkoi keskittää toimintaansa valtakunnalliseen vaikuttamiseen kevään 2019 vaaleihin tähdäten sekä etsi uusia viestinnällisiä keinoja Sitran Maapalloliigan avustuksen turvin. Jäsenhankintaa, varainhankintaa ja viestintää tehtiin aktiivisesti monien eri kanavien kautta.

1.1 Liiton toiminta ja hallituksen työ

Hallituksessa toimi yhteensä kahdeksan ihmistä, joista kolme toimi puheenjohtajistossa ja viisi hallituksen rivijäsenenä. Hallituksen toiminta sai hyvän alun tammikuun perehdytysviikonloppuna, jolloin edellisvuosien hallituslaiset jakoivat tietoaan ja taitojaan järjestöstä ja hallituksessa toimimisesta. Jaostot jatkoivat toimintaansa, mutta tällä kertaa viestintä-, varainhankinta- ja jäsenhankinta-asiat yhdistettiin yhden jaoston sisään. Jaostojen perehdytyspäivä järjestettiin helmikuun puolivälissä. Jaostoissa tehtiin työtä talousasioiden, viestinnän, varainhankinnan, jäsenhankinnan, kansainvälisten asioiden ja paikallisryhmätoiminnan tukemisen parissa. Hallitustöiden jakamiseen kiinnitettiin vuoden mittaan aiempaa enemmän huomiota ja tästä saatiinkin hyviä kokemuksia. Puheenjohtajisto toimi jaetun johtajuuden periaatteella jakaen vastuuta koko hallituksen kesken. Hallitus piti vuoden aikana kaksi kokoustaan paikallisryhmien luona: keväällä Porvoossa ja syksyllä Tampereella.

Kevätvuosikokous päätettiin järjestää erillään kevätväentapaamisesta jo huhtikuussa, ja kevätväentapaaminen järjestettiin pidempänä viikonloppuna Pyhäjoella Tiedotuskeskus Hanhikiven tiloissa 7.-10.6.2018. Kevätväentapaamisessa käytiin paljon yhteisiä keskusteluita järjestön toiminnan kehittämiseksi vastauksena muuttuneeseen toimintaympäristöön. Yksi keskeinen idea, jota hallitus lähti edistämään, olivat aktiivitapaamiset. Niiden ideana on tarjota uusia mahdollisuuksia eri puolilla Suomea ja eri asioiden parissa toimivien aktiivien kohtaamiseen sekä yhteiseen järjestön kehittämiseen. Iso osa aktiivitapaamisten ajasta on varattu ryhmien omiin kokouksiin. Ensimmäinen aktiivitapaaminen järjestettiin Helsingissä Pauligin huvilalla 22.9.2018. Myös syysväentapaaminen järjestettiin Pauligin huvilalla 16.-18.11.2018, ja sen ohjelmarakennetta muokattiin lähemmäs aktiivitapaamisen mallia.

Väentapaamiset ja aktiivitapaamiset houkuttelivat enemmän vanhoja aktiiveja, mutta mukaan lähti myös uusia toiminnasta kiinnostuneita ihmisiä. MY oli mukana aktiivisesti Suomen sosiaalifoorumien suunnittelussa sekä toteuttamisessa ja toimi myös tapahtuman varainkeruussa. Toukokuun lopussa osallistuttiin Maailma kylässä -tapahtumaan.

Vuoden aikana osallistuttiin tukija- ja järjestäjäroolissa moniin mielenosoituksiin ja kampanjoihin, kuten Helsinki ilman natsseja -mielenosoitukseen. Ympäristöministeriön avustusta saatiin saman verran kuin edellisvuonna, ja vuoden loppuun mennessä taloustilannetta onnistuttiin tasapainottamaan oletettua paremmin. Talousjaosto toimi erityisen tärkeässä roolissa talousasioiden hoitamisessa ja huolehti järkevän taloudenpidon toteutumisesta. Hallitus seurasi taloustilanteen kehittymistä kuukausittain kokouksissaan. Varainhankinnassa painotettiin paikallis- sekä toimintaryhmien roolia varainkeruussa. Rahoitushakujen monipuolisuuteen ja läpinäkyvyyteen kiinnitettiin tänäkin vuonna huomiota ja uusia rahoituslähteitä etsittiin. Erityisesti syksyllä julkisuudessa paljon käyty keskustelu lentomatkestuksesta ja ilmastonmuutoksesta näkyi myös Maan ystävien Lentomaksujen suosiossa.

Aktiivitoimijoille tarjottiin mahdollisuutta kouluttautumiseen siihen erikseen varatulla koulutusrahalla. Aktiivinen jäsenhankinta tuotti myös edellisvuosien tapaan tulosta. Jäseniä hankittiin tapahtumissa pöydänpitämisen lisäksi vaihtuvilla jäsenhankintakampanjoilla, joita mainostettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, nettisivuilla ja sähköpostilistoilla. Vuoden aikana kiinnitettiin erityistä huomiota jäsenrekisterin ajantasaisuuteen, ja vuosia maksamatta olleita tai lukuisista yrityksistä huolimatta tavoittamatta jääneitä jäseniä todettiin eronneeksi. Vuoden lopussa jäsenmäärä oli 690 jäsentä. Jäsentuottoja saatiin vuoden lopussa enemmän kuin koskaan aikaisemmin, mitä selittää ainakin kolme asiaa. Jäseniin oli pidetty aktiivisesti yhteyttä, minkä lisäksi osa jäsenistä maksoi vapaaehtoisesti korotettu jäsenmaksua ja osa kuukausittain toistuvaa maksua. Jäsenten määrä ja hyvä jäsenmaksukertymä osoittavat MY:n olevan edelleen vetävä ja kiinnostava toimija ajankohtaisuudessaan.

Syksyllä panostettiin seuraavan hallituksen ja jaostojen rekrytoimiseen. Rekrytointia tehtiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, nettisivuilla ja sähköpostilistoilla. Hallitushaku toteutettiin hakemusperustaisella käytännöllä, ja uusi hallitus valittiin syysvuosikokouksessa. Hallituksen viimeinen kokous joulukuussa oli tänäkin vuonna hallituksenvaihtokokous, jonka yhteydessä uudet hallituslaiset pääsivät tutustumaan ennakolta hallitustyön käytäntöihin sekä istuviin hallituslaisiin.

1.2. Kansainvälinen toiminta

Maan ystävät on osa kansainvälisiä Maan ystäviä (Friends of the Earth International, FoEI) sekä Euroopan Maan ystäviä (Friends of the Earth Europe, FoEE). MY on sitoutunut FoEI:n jäsenkriteereihin ja jakaa sen tulevaisuudenkuvan ja tehtävät. Lisäksi MY on osa Young Friends of the Earth Europe (YFoEE) -verkostoa, ja vuoden 2018 aikana Suomessa aloitti myös oma nuorten maan ystävien toimintaryhmänsä.

Suomen Maan ystävien Leena Kontinen oli Euroopan Maan ystävien johtoryhmän (Executive Committee) edustajana mukana strategiatyöryhmässä valmistelemassa järjestön uutta strategiaa vuosille 2019-2023. Myös hallitus esitti yksityiskohtaiset kommentinsa FoEE:n strategiatyöhön, ja ne huomioitiin lopullisessa strategia-asiakirjassa. Pitkällisessä prosessissa oli kuultu jäsenryhmiä eri vaiheissa, ja Friends of Earth Europe:n (FoEE) vuoden 2018 vuosikokouksessa strategia hyväksyttiin yksimielisesti. Suomen Maan ystävien edustajana FoEE:n vuosikokouksessa kesäkuussa Bosnia Herzegovinassa toimi Julia Räisänen. Myöhemmin syksyllä Kansainvälisen Maan ystävien (Friends of the Earth International, FoEI) yleiskokouksessa Nigeriassa Suomen edustajana oli Leena Kontinen.

1.3 Toimisto

Vuoden aikana MY:n Helsingin toimistolla työskenteli järjestökoordinaattori ja ilmastokampanjakoordinaattori. Ilmastokampanjakoordinaattorin tehtävään palkattiin uusi työntekijä joulukuun alusta. MY:lle työskenteli aiempien vuosien tapaan myös taloudenhoitaja omalta toimistoltaan Turusta käsin.

2 HANKETOIMINTA

2.1 Ilmastokestävyys keittiössä: ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet

Helmikuussa 2018 aloittaneessa Ilmastokestävyys keittiössä -hankkeessa Maan ystävien ruokatoiminta on osallistunut viestintään jakamalla omissa mediakanavissaan hankkeessa julkaistuja rekrytointi-ilmoituksia, uutisia, somekannanottoja ja tapahtumailmoituksia. Ruokatoiminta on myös avustanut hankkeessa kerätyn reseptiaineiston koostamisessa pyytämällä Facebook-ryhmässään ryhmäläisiä kertomaan hankkeelle sopivista kasvisruokaresepteistä.

”Ilmastokestävyys keittiössä – ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet” on

Koneen Säätiön rahoittama hanke, joka toteutetaan Helsingin yliopistossa vuosina 2018-2020. Maan ystävät ovat hankkeen virallinen yhteistyökumppani.

2.1 Maapallo-liiga

Hiilivapaa Suomi -kampanja osallistui Sitran järjestöille suunnattuun Maapalloliiga-kehitysohjelmaan, ja pääsi finaaliin yhdeksän muun joukkueen kanssa Ilmastosankari Joulupukki -hankkeella. Hankkeen finalistit saivat yhteensä 10 000 euroa ideansa kehittämiseen ja toteuttamiseen (8 000 euroa käytettiin vuoden 2018 puolella).

Maapalloliigassa kehitetyn Ilmastosankari joulupukki -viestintäkonseptin tavoitteena oli nostaa fossiilisista polttoaineista luopuminen yhdeksi vaalien pääteemoista ja saada mahdollisimman moni kansalainen äänestämään ilmastoystävällistä - Ilmastosankari Joulupukki -konseptin termein ilmastokilttiä - ehdokasta eduskuntavaaleissa keväällä 2019. Viestintäkonsepti koostui kolmesta osasta: ilmastokalenterista (paperinen ja sähköinen versio), ilmastokiltit.fi -vaalisivustosta (avataan vuoden 2019 puolella) sekä joulupukin kampanjoinnista mediassa (joulupukki osallistui mm. ilmastomarssille).

Hanke sekä siihen liittyvä Ilmastokalenteri 2019 vei suurimman osan kampanjakoordinaattorin ja vapaaehtoisten ajasta syksyn 2018 ajan. Kampanjakoordinaattorin lopetettua työssään vapaaehtoiset hoitivat hankkeen käytännön toteutuksen, kalenterin loppuunsaattamisen, markkinoinnin ja myynnin, viestinnän sekä kymmenien uusien ja vanhojen vapaaehtoisten toiminnan koordinoimisen.

3 KAMPANJAT

3.1 Ilmastokampanjat

Ilmastokampanjoiden ohjausryhmään kuuluivat alkuvuoden ajan ilmastokampanjavastaavat Ansku Holstila ja Leena Kontinen sekä Lassi Raunio, Julia Räisänen ja Susanna Turunen.

Uusi ohjausryhmä valittiin kampanjapäivässä 8.9., jonka jälkeño hjausryhmään kuuluivat ilmastokampanjavastaava Leena Kontinen, Tove Selin, Elina Hienonen, Aino Sirén, Anna Ikonen ja Ilona Mansikka. Uusi ohjausryhmä keskittyi loppuvuodesta uuden kampanjakoordinaattorin rekrytoimiseen ja työn aloittamisen tukemiseen. Kampanjakoordinaattorina toimi marraskuuhun asti Eija Kärkkäinen ja joulukuusta alkaen Vera Kauppinen.

Ilmastokampanja osallistui vuoden aikana ympäristö- ja kehitysjärjestöjen yhteistyöhön ilmastokoordinaatioryhmässä. Ryhmän kokouksissa käytiin säännöllisesti ja lisäksi osallistuttiin järjestöjen yhteiseen ilmastokokousviestintään. Tärkeänä uutena projektina aloitettiin yhteistyössä eri ympäristöjärjestöjen kanssa suuren yhteisen vaalivaikuttamiseen tähtäävän ilmastokampanjan suunnittelu ja valmistelu.

Kevättalvella Maan ystävien ilmastokampanja sai vastuulleen kirjoittaa Kepan (nykyinen Fingo) julkaiseman Suomi ja Agenda 2030 -kansalaisjärjestöjen seurantaraportin 2018 energiaosion kansallisesta ja paikallisesta tasosta. Yhteisöenergia-kampanjaa edustava ilmastokampanjavastaava kirjoitti "Edullista ja puhdasta energiaa" -tavoitteen kansallisen osuuden ja Hiilivapaa Suomen koordinaattori paikallisen osion. Julkaisua on jaettu muun muassa kaikille kansanedustajille ja laajalti eri hallinnonaloille.

Ilmastokampanja on ollut mukana Euroopan Maan ystävien Fossil Free Europe -kampanjassa, ja sen edustaja osallistui verkoston tapaamiseen Puolassa talvella 2018.

3.1.1 Hiilivapaa Suomi

Hiilivapaa Suomi -kampanja teki aktiivista vaikuttamistyötä pääkaupunkiseudulla. Kampanja vaikutti kaupunkien ilmastostrategioihin esimerkiksi osallistumalla Hiilineutraali Helsinki 2035 ja Hiilineutraali Vantaa 2030 -työpajoihin, kommentoimalla ohjelmaluonnoksia, käymällä puhumassa valtuustoryhmissä sekä lobbaamalla yksittäisiä poliitikkoja. Kampanja pyrki myös estämään Vantaan Energian investoinnin turvetta vaativaan biokattilaan vaikuttamalla aktiivisesti poliittisiin prosesseihin Helsingin ja Vantaan kaupunginvaltuustoissa muun muassa lobbaamalla. Vaasan hallinto-oikeudesta saatiin negatiivinen päätös vuonna 2017 Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa tehdystä valituksesta koskien Vantaan Energian turveinvestointia.

Hiilivapaa Suomi -kampanja teki vaikuttamistyötä liittyen kivihiihikieltolain valmisteluun muun muassa kirjoittamalla mielipidekirjoituksia, keräämällä vetoamuskortteja ministereille ja kommentoimalla lakiesitystä. Tärkeimpinä tavoitteina olivat saada lakiesitykseen samanaikainen turpeen kieltäminen, aikataulun kiristäminen sekä bioenergian käytön rajoittaminen.

Kesällä kampanja järjesti Hiilivapaat tanssit -tapahtuman yhdessä Ilmastokanavan ja Greenpeacen kanssa ja siihen liittyen M.A. Nummisen teki kampanjalle laulun, johon harjoittelija Tuukka Järventausta yhdessä työryhmän kanssa toteutti videon.

Save Pond Hockey lahjoitti 6000 € Hiilivapaa Suomi -kampanjalle.

Lisäksi kampanjassa tehtiin Fortumiin kohdistuvaa vaikuttamista. Yhtiö osti suuren osuuden Uniperista ja sai sitä kautta omistukseensa suuren määrän kivihiihi- ja kaasulaitoksia ympäri Eurooppaa. Hiilivapaa Suomi oli mukana ympäristöjärjestöjen yhteisessä avoimessa kirjeessä Fortumille ja marraskuussa kampanjan sivuilla julkaistiin vetoomus, jossa vaaditaan Fortumia julkaisemaan tulevaan yhtiökokoukseensa mennessä suunnitelmansa kivihiihilaitosten alasajosta. Kampanja osallistui myös Fortumin yhtiökokoukseen yhdessä WWF:n kanssa kysyen toimitusjohtajalta avoimen kirjeen aiheista eli Uniper-kaupoista ja hiilen alasajosta Saksassa.

Kampanja sai kymmeniä uusia, aktiivisia vapaaehtoisia IPCC:n (Intergovernmental Panel on Climate Change) 1,5 asteen raportin julkaisun jälkeen ja Maapalloliiga-hankkeen myötä. Kampanja järjesti loppuvuonna uusien illan, joka toi vielä lisää vapaaehtoisia kampanjaan.

3.1.2 Yhteisöenergia

Yhteisöenergia-kampanjan tavoitteena on edistää hajautettua kestävää uusiutuvaa energiaa ja erityisesti sen yhteisöllistä tuotantoa Suomessa. Kampanja kuuluu itsenäisenä osana FoEE:n Community energy -kampanjointiin.

Yhteisöenergia-kampanja aloitti yhteistyön Suomen Akatemian yhteydessä toimivan strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) rahoittaman CORE-hankkeen kanssa, missä kansalais- ja yhteisöenergia on valittu yhdeksi erityisosa-alueeksi. ”Yhteistoiminnallisia ratkaisuja sirpaloituvien yhteiskuntien ongelmiin – käänne yhteishallintaan ympäristöpäätöksenteossa” (CORE) -hanke tutkii ja kehittää julkisen vallan, kansalaisten ja yritysten yhteistoimintaa ympäristösuunnittelussa ja -päätöksenteossa.

Yhteistyötä kampanjan pilottialueeksi valitun Helsingin Arabianrannan kanssa jatkettiin. Paikallisen asukasyhdistys Artovan Kestävän kehityksen työryhmän kanssa esimerkiksi järjestettiin Arabianrannan kirjastossa infotilaisuus taloyhtiöiden oman aurinkosähkön tuotannon mahdollisuuksista. Lisäksi tehtiin kohdennettua tiedotusta ja kiinnostuksen kartoitusta taloyhtiöissä. Loppukeväästä lähtien tarjottiin ja välitettiin puolueettoman aurinkoenergia-asiantuntijan tekemiä edullisia kartoituksia asuntoyhtiöille, mitä kautta toivotaan löytyvän myös kampanjan pilottiprojekti. Muita mahdollisia pilottikohteita ja yhteistyökumppaneita on etsitty sekä suunniteltu kansalaiskampanjaa ja poliittista vaikuttamistyötä.

Yhteisöenergia-kampanja osallistui Arabian katufestareihin sekä Maailma kylässä -festivaaleille toukokuussa.

Kampanja on mukana European Energy Convergence -kokouksen jälkeen vuonna 2017 perustetussa Euroopan laajuisessa energiademokratia-verkostossa. Suunniteltua uutta verkostotapaamista eivät järjestäjät onnistuneet rahoituksen puutteessa järjestämään vuonna 2018.

3.1.3 Lentomaksu

Lentomaksu-kampanjassa on tarjottu lentomatikustajille mahdollisuutta maksaa vapaaehtoisesti lentolipun hintaan perustuvaa lentomaksua, jonka tuotot käytetään ilmastonmuutosta torjuvien hankkeiden tukemiseen Sambianssa sekä ilmastopoliittiseen vaikuttamiseen Suomessa.

3.1.4 Lentoverokampanja

Maan ystävien syksyn aktiivipäivillä tuotiin esille idea lentovero-kansalaisaloitteesta. Asia sai kannatusta ja Maan ystäväistä ja muista aktiiveista koostunut ryhmä kokoontui useita kertoja syksyn aikana suunnittelemaan kampanjaa. Kansalaisaloite ja nettisivut on tarkoitus julkaista huhtikuun 2019 alussa.

3.2 Yritysvastuulakikampanja

Maan ystävät on yksi Finnwatchin koordinoiman yritysvastuulakikampanjan takana olevista toimijoista. #ykkösketjuun-kampanja käynnistyi syyskuussa, kun Helsingin Sanomissa julkaistiin päättäjille suunnattu etusivun mainos. Tammikuuhun 2019 mennessä kampanjaan oli päättänyt osallistua jo lähes 120 toimijaa laajalta kentältä. Mukana on eri alojen yrityksiä, ammattiliittoja, kaikki palkansaajakeskusjärjestöt sekä järjestöjä. Myös moni eduskuntavaalien ehdokas on ilmoittanut sitoutuvansa kampanjaan.

Kampanjalla tavoitellaan yritysvastuulakia, joka velvoittaa yritykset välttämään ja vähentämään niiden toiminnan kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia. Tähän liittyvä vetoisuus toimitetaan kevään eduskuntavaaleissa valituille uusille päättäjille. Maan ystävät on osallistunut kampanjan kuluihin sekä kampanjaviestintään.

4 TOIMINTARYHMÄT

4.1 Kaivostoiminta

Toimintaa oli monella alueella erityisesti Valkeakosken Kaapelinkulman kaivos Hankkeeseen liittyen. Kaivosryhmä toimi yhdessä paikallisten aktiivien ja Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa. Erityinen huolenaihe Kaapelinkulman hankkeessa on vesien- ja ympäristönsuojelu, sillä kaivosalue sijaitsee asutuksen ja luonnonsuojelualueen vieressä. Ryhmä valmisteli Kaapelinkulmasta valokuvanäyttelyn, jonka tekstejä kehitetään edelleen. Lisäksi ryhmän aktiiveja osallistui kaivosyhtiön tiedotustilaisuuteen ja esitti siellä kriittisiä kommentteja hankkeesta.

Kaivosryhmän tietoon tuli, että Oriveden kaivoksella on pitkäaikainen laitton kaatopaikka kaivosonkalossa. Yhteistoiminnassa toisten ympäristöjärjestöjen kanssa pyrittiin saamaan asiasta aikaan mediakeskustelua, ja eri mediat käsittelivät asiaa laajasti.

Ryhmä tuki myös loppuvuodesta lanseerattua Kaivoslaki nyt -kansalaisaloitekampanjaa ja tiedotti siitä.

4.2 Taloudellinen oikeudenmukaisuus

MY osallistui yhdessä Attacin ja Globaali sosiaalityö ry:n sekä TTIP-verkoston kanssa Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitealle tehtyyn valitukseen siitä, miten Suomi on laiminlyönyt Euroopan sosiaalisen peruskirjan mukaiset taloudellisia ja sosiaalisia ihmisoikeuksia koskevat velvoitteensa CETA-sopimuksen ja etenkin sen sijoitustuomioistuimen neuvottelujen, käsittelyn ja hyväksymisen prosessissa. Komitea totesi, että vaikka CETA:lla voi olla merkittäviä vaikutuksia näiden ihmisoikeuksien toteutumiseen, komitea pystyy arvioimaan vaikutuksia vasta kun CETA on voimassa ja sen vaikutukset toteutuvat.

Ryhmä on lisäksi seurannut YK:n ihmisoikeusneuvostossa meneillään olevia neuvotteluja ylikansallisten yhtiöiden toimintaa sitovien ihmisoikeusvelvoitteiden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Ryhmä myös ilmaisi pettymyksensä yhdessä muiden järjestöjen kanssa, kun eduskunta oli päättänyt CETA-sopimuksen hyväksymisestä toukokuussa.

Ryhmä toimitti marraskuussa kannanoton eduskunnan suurelle valiokunnalle Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmisteluja varten. Kannanotto rohkaisi ottamaan ei-kasvuun perustuvan hyvinvoinnin osaksi Suomen EU-puheenjohtajuuskauden teemoja vuonna 2019. Kannanotolla muistutettiin myös yli 200 tutkijan avoimesta kirjeestä Euroopan komissiolle, jossa vaaditaan kasvuriippuvuuden purkamista EU-politiikassa. Samalla tuetaan Euroopan Maan ystävien viime vuoden aikana aktivoitunutta toimintaa, jolla haastetaan kasvuajattelu. Kannanottoa jaettiin lisäksi hallituspuolueiden puoluetoimistoille ja europarlamentaarikoille. Vastauksia saatiin yksittäisiltä kansanedustajilta ja europarlamentaarikoilta, ja teemaa voidaan nostaa esiin uudestaan myöhemmin, kun puheenjohtajuuskauden valmistelutyö etenee.

4.3 Vesitoiminta

Ryhmän toiminta jakaantui vuonna 2018 kolmeen kokonaisuuteen:

- a. Esitelmiin ja puhetilaisuuksien järjestämiseen seminaareissa ja tapahtumissa yhdessä muiden järjestäjätahojen kanssa,
- b. taidetapahtumissa asiantuntijana ja järjestäjänä toimiminen yhdessä muiden järjestäjätahojen kanssa, sekä
- c. jäsenten lehtikirjoituksiin.

Lisäksi ryhmän jäsen Olli-Pekka Haavisto osallistui Osaamisen ennakointifoorumin ja Opetushallituksen järjestämään Delfoi-kyselyyn, jossa tutkittiin disruptiokehitystä (*säröyttävä ja hajottava rakennemuutos*) vuoteen 2035 mennessä. Tutkimus täydensi Opetushallituksen Osaamisen ennakointifoorumin yhteydessä toteutettua laajaa Delfoi-kierrosta.

a.

24.4.2018 Suomen sosiaalifoorumissa Helsingin Arbiksella piirikeskustelu

”Kehitysmalliikkeen loppu vai tulevaisuus muuttuneessa maailmassa?”

Avauspuheenvuorot yliopistolehtori Teppo Eskelinen (Jyväskylän yliopisto), asiantuntija Outi Hakkarainen (Kehitysyhteistyön kattojärjestö Kepa), apulaisprofessori Markus Kröger (Helsingin yliopisto), hallituksen jäsen Laura Kumpuniemi (Kv. solidaarisuustyö), toiminnanjohtaja Hanna Matinpuro (Siemenpuu) ja yliopistolehtori Eija Ranta (Helsingin yliopisto).

Järjestäjät: Maan ystävät ry (vesiryhmä), Tampereen Maan ystävät ry, Kansainvälinen solidaarisuustyö ry, Siemenpuu-säätiö.

11.10.2018 KOVA PALA PURTAVAKSI -ruokaturvaseminaarissa Jyväskylän yliopistolla Olli-Pekka Haavisto (Maan ystävät ry): **”Mistä puhutaan, kun puhutaan taloudesta ja mitä se merkitsee ruokaturvan kannalta”**

Seminaarin järjestäjät Changemaker, Jyväskylän YK-yhdistys, Mitä-verkosto JKL, Eetti ry.

18.11.2018 syysväentapaamisessa alustus maailman tilasta ja Maan ystävistä osana kansainvälistä MY-verkostoa.

b.

Kiertävän kansainvälisen videotaidebiennaalen ”INNER NATURE – against the tide” esityksissä asiantuntijana ja osin järjestäjänä toimiminen. Tämänvuotinen kiertonäyttelyn III Video Art and Ecology, international exhibition teema oli vesi. MY:n asiantuntijoina Olli-Pekka Haavisto ja Sade Hiidenkari.

22.3.2018 Äkkigalleria/Galleria Ratamo, Jyväskylä

22.4.2018 Suomen sosiaalifoorumi, Helsinki

18.8.2018 Savonlinna International Nature Film Festival, Savonlinna

19.9.2018 Kulttuuritalo Laikku, Tampere

c.

Vesiryhmän Haaviston julkaistuja kirjoituksia:

”Kemijärven biojalostamo, ympäristötoimijan ihmettelyjä ympäristölupahakemuksesta ja pyöröovesta” (yhdessä Tampereen Maan ystävien Janne Säynäjäkankaan kanssa), Maan ystävien blogi, 20.4.2018.

”Iranin vesikriisi alkaaolla jo vesivararikko”, Kansan Uutiset 27.5.2018.

”Iran vesikriisistä vesivarariksoon” (laajennettu versio KU:ssa julkaistusta), maailma.net, 1.6.2018.

”Vesi käy vähiin Intiassa”, RAUHAN PUOLESTA, 3/2018.

”Ympäristömielienosoittajat poliisin uhreina Intiassa”, Kansan Uutiset, 25.6.2018.

”Poliisi ampui ympäristönsuojelijoita Intiassa” (laajennettu versio KU:ssa julkaistusta), maailma.net, 4.7.2018.

”Iran är vattenbankrutt” (laajennettu versio KU:ssa julkaistusta), Ny Tid, 17.7.2018.

”Intia vakavan kuivumisen partaalla”, (kokonaan eri lähteistä koostettu juttu verrattuna RP-lehdessä julkaistuun) Kansan Uutiset 15.9.2018.

”Intia vakavan kuivumisen partaalla” (2. versio KU:ssa julkaistusta), maailma.net, 28.9.2018.

”Fiskbestånden i haven kollapsar”, Fredsposten 4/2018.

”Militarismi ja ympäristö”, Antimilitaristi talvi/2018.

4.4 Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin

Vuoden aikana toimintaryhmä on järjestänyt mm. seuraavia alkuperäiskulttuureihin ja maa- ja metsäyhteyteen liittyviä tapahtumia ja toiminut myös ajatushautomona tai tuumapajana:

Alkuperäiskansojen biokulttuuriset oikeudet -keskustelutilaisuus pidettiin Helsingissä 28.3. 2018. Puhujina ohjelmassa oli toimintaryhmästä Ossi Kakko joka kertoi matkastaan Intian alkuperäiskansojen erityisen haavoittuvien heimojen kylissä. Muina puhujina olivat *Tiina Jääskeläinen* Saamelaisten luontosuhteen kieltämisestä, Tikli Loivaranta: Intian alkuperäiskansojen kestävien elämänperinteiden dokumentoinnista biokulttuuristen protokollien avulla, Tero Mustonen, Perinnetietotyöstä ja Pirjo Virtanen, Amazonian sademetsistä kulttuuriperinteenä. Tapahtumaan osallistui noin 30 ihmistä.

Suomen Sosiaalifoorumissa 21.-22.4. osallistuimme keskustelutilaisuuden *Biokulttuurisesta yhteisöllisyydestä*, (n 23 osallistujaa) järjestämiseen, jossa videon ja kuvien avulla pohdittiin Intian alkuperäiskansojen kestäviä elinehtoja ja niitä kantavaa yhteisöllisyyttä. Osallistuimme myös muiden tilaisuuksien järjestämiseen esimerkiksi koskien *Kestävän elämän yhteisöllisiä käytäntöjä ja hankkeita*, (osallistujia noin 50) ja *Marielle Franco ja Berta Cáseres in memoriam*, (osallistujia noin 15)

Kesäkuussa osallistuimme **baiga ja gond alkuperäiskansavieraiden Phoolsinghin ja Anubhav Shorin 14.-22.6.2018 kiertueen** tilaisuuksien järjestämiseen Tampereella, Turussa ja Katajamäellä Vilppulassa (Kasvukauden Pyhitys -tapahtuma). Tilaisuuksissa käsiteltiin heidän heimojensabiokulttuurisia elämänperintöjä ja niihin osallistui yhteensä n.40 ihmistä.

Biokulttuurisiin oikeuksiin ja maayhteyteen liittyviä tilaisuuksia Katajamäen ekoyhteisössä pidettiin kesän ja syksyn aikana useampia. 29.6.-1.7. pidettiin brasilialaisten ja meksikolaisten alkuperäiskansojen perintöihin liittyvä parannusperintötapahtuma, vetäjinä yhteisöterapeutteja, Brasiliasta Emilio Dias ja Meksikosta Diana Bolanos ja Juan R. Andrade. Osallistujia oli 18. Elokuussa 3.-5.8. Katajamäellä pidettiin seremonia, jossa vetäjänä arizonalainen intiaani Rupert Encinas. Osallistujia oli 19.

3.9. pidettiin Helsingissä tilaisuus **"How to support indigenous communities' rights on their bio-cultural life-heritages"**, jossa puhuivat Nepalilainen Rai heimoon kuuluva *Mrinalini Rai*, *Dorothee Cambou* ja *Ville-Veikko Hirvelä*, Osallistujia noin 20.

11.9. **Finnfundia evaluoiva järjestö** järjesti evaluaatiota käsittelevä työpajan, johon osallistuivat toimintaryhmästä Ville-Veikko Hirvelä ja Kai Vaara. He osallistuivat myös 22.11. skypeillä tilaisuuteen Finnfundin ihmisoikeuslinjauksen valmistelusta käyttäen kriittisiä puheenvuoroja.

16.-18.11. pidettiin Katajamäen yhteisön **perinteinen Kekri-juhla**, johon osallistui 53 ihmistä ja joka oli toimintaryhmän suhdetoiminnan kannalta hyödyllinen. 16.12. järjestettiin **METSÄ HENKII** -teeman tilaisuus Tampereella Telakalla 16.10. Katajamäen yhteisössä pitkään eläneen ja lokakuussa menehtyneen rakentaja-taiteilija Tapani Hietalahden muistoksi. Tilaisuudessa oli pitkälti toistasataa osallistujaa, yli 35 esiintyjää ja 3 yhtyettä.

4.5 Ydinvoimatoiminta

Ydinvoimatoimintaryhmä on vuonna 2018 keskittynyt Fennovoiman ydinvoimalahankkeen vastaiseen kamppailuun osana globaalia ydinvoimanvastaista liikettä. Ryhmän käyttämiä keinoja ovat olleet verkostoituminen Fennovoiman vastaisen liikkeen laajentamiseksi ja vahvistamiseksi, sekä tiedotustoiminta ydinvoimaa ja Fennovoiman hanketta koskevan tiedon levittämiseksi.

Ydinvoimatoimintaryhmä on etsinyt uusia yhteistyökumppaneita järjestöistä, ryhmistä, verkostoista ja muista toimijoista. Ryhmä on kehittänyt kansainvälistä yhteistoimintaa, tiedotusta ja yhteistyötä kansainvälisen ydinvoiman vastaisen verkoston kanssa. Samalla on tehty pohjatyötä mahdolliselle kansainväliselle yhteistyöhankkeelle. Ryhmä on osallistunut Pyhäjoelle olevan Tiedotuskeskus Hanhikiven toimintaan. Kesäkuussa ryhmä järjesti osana Maan ystävien väentapaamista Pyhäjoella 9.6.2018 "Ydinvoima ja ilmasto"-seminaarin, jossa keskustelua alustivat tietokirjailija Olli Tammilehto ja Elisabeth Holmström Ruotsin Kärnkraftsfritt Bottenviken -verkostosta. Ryhmä on tavannut ja ollut yhteydessä ydinvoima-asioista Venäjän ja Norjan Maan ystävien aktiivien kanssa.

Ydinvoimatoimintaryhmä on levittänyt muun muassa MY:n viestintäkanavissa itsensä ja muiden toimijoiden tuottamaa ydinvoima-aiheista sisältöä.

4.6 Maa- ja metsätoiminta

Ryhmä osallistui Meidän metsämme -tapahtuman järjestämiseen sekä ohjelmaan. Meidän metsämme -tapahtuma tuki kannanottoa, jossa vaaditaan valtion metsien

avohakkuiden lopettamista. Kannanottoon kerättiin myös allekirjoituksia ja se eteni kansalaisaloitteena eduskunnan käsittelyyn. Tapahtuma oli 27.10. klo 14 Helsingin tuomiokirkon kryptassa. Ohjelmana oli yhteistä metsäiloa ja -surua, puheita, laulua, dialogeja, tanssia, musiikkia ja ehdotuksia metsien kestäväälle käytölle. Maan ystäviltä esiintyi pingviiniryhmä ja muita eläimiä metsien kestävä käytön puolesta. Livetallenteita löydettävissä #meidänmetsämme

Maaoyikeus- ja metsätoiminta tuki kansainvälisiä vetoamuksia metsien ja maaoyikeuksien puolesta. Yhteistyötä tehtiin Maan ystävien kansainvälisen verkoston kautta sekä Environmental Paper -verkoston kautta.

Maan ystävien maaoyikeus- ja metsäryhmä ja Maattomien ystävät ry vaativat Stora Ensoa ryhtymään välittömästi toimenpiteisiin maakaappausten ja oikeusrikkomusten lopettamiseksi sen toiminta-alueilla ja pyrkimään toiminnassaan rehelliseen vastuullisuuteen sekä eettisyyteen ihmisiä ja ympäristöä kohtaan. Järjestötoimijat varoittivat myös taloudellisista riskeistä, joita Stora Enson omistama Veracel maanhankintamenetelmillään ottaa. Vaikka vain osa meneillään olevista maakauppaukseen liittyvistä oikeusjutuista johtaisi korvausvaatimuksiin, ne ja Stora Enson maineongelmat voivat aiheuttaa yhtiölle merkittäviä tappioita. Vaatimukset esitettiin Stora Enson yhtiökokouksessa 2.4.2018.

4.7 Nuoret Maan ystävät ja intersektionaalinen näkökulma muutokseen

Huhtikuussa 2018 perustettiin Suomeen oma Nuorten Maan ystävien toimintaryhmä. Toimintaryhmä sai alkunsa Young Friends of the Earth Europe:n (YFoEE:n) kevätvuosikokouksessa Oslolla, ja se onkin osa Euroopan laajuista nuorten toimijoiden verkostoa. Nuorten Maan ystävien toimintaryhmä keskittyy YFoEE:n Equality & Interculturalism toimintaryhmän tavoin tasa-arvon ja intersektionaalisuuden ympärille.

Huhtikuussa toimintaryhmä kokoontui ensimmäistä kertaa suunnittelemaan tulevaa toimintaa. Kesäkuussa Helsinki Pride -viikolla järjestettiin ilmainen elokuvailta Ystävien Osuuuskunnan kahvila Kolossa Helsingissä, jossa näytettiin Minä ja pikkusiskoni -elokuva. YFoEE:n kesäleiri järjestettiin Kyproksen kauniissa maisemissa loppukesästä ja kaksi Nuorten Maan ystävien jäsentä osallistui leirille.

Maan ystävien syysväentapaamisessa kaksi työpajoista oli Nuorten Maan ystävien järjestämä. Työpajoista ensimmäisessä pohdittiin aktivistien jaksamista ja toisessa keskityttiin ryhmäkulttuuriin ja etuoikeuksiin. Loppuvuodesta ryhmä kokoontui kaksi

kertaa ja YFoEE:n Equality & Interculturalism -manifeston suomennos eteni hyvää vauhtia.

4.8 Sosiaalifoorumitoiminta

Maan ystävien sosiaalifoorumitoiminta keskittyy Sosiaalifoorumien toteuttamiseen. Liiton eri toimintaryhmät ovat osallistuneet myös erilaisten osatapahtumien järjestämiseen Suomen sosiaalifoorumissa (SSF). Niistä voi lukea kyseisten ryhmien toimintakertomuksista.

MY oli erityisen aktiivisesti mukana SSF:n järjestämisessä osana Sosiaalifoorumin järjestelykoalitiota, ja osallistui järjestöjen ja muiden toimijoiden koollekutsumiseen, varainhankintaan, taloussuunnitteluun, tilojen hankintaan sekä yleiseen viestintään Sosiaalifoorumin kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Lisäksi ryhmä järjesti rahankeräystä, jolla tuettiin taloudellisesti Sosiaalifoorumia. SSF järjestettiin 21.-22.4.2018 Helsingin ruotsinkielisellä työväenopistolla Arbiksella.

Vuoden 2018 SSF:n jälkeen ryhmä jatkoi Sosiaalifoorumitoiminnassa, ja osallistui seuraavan vuoden Sosiaalifoorumin valmisteluihin muun muassa neuvottelemalla Arbiksen käyttöön myös vuoden 2019 SSF:lle sekä etsimällä uuden tilijärjestön.

4.9 Ruokatoiminta

Maan ystävien ruokatoiminta osallistui Ilmastokestävyys keittiössä -hankkeen viestintään, josta lisää tietoa kohdassa 2.1.

5 PAIKALLISRYHMÄT

5.1 HYMY/Myhki (Helsinki)

Helsingin seudun Maan ystävät (Myhki) ja sen opiskelijasiipi Helsingin yliopiston Maan ystävät (HYMY) jatkoivat ruohonjuuritason toimintaa MY:n tavoitteiden mukaisesti.

HYMY:n vuonna 2017 HY:n Attacin kanssa yhteistyössä aloittanut talousaiheinen lukupiiri jatkoi tapaamisiaan koko vuoden. Lukupiirissä luettiin vuonna 2018 kirjat Uusi työväki, Suoraa toimintaa!, Tuhokehitys poikki ja Rapautuvan palkkatyön yhteiskunta.

Myhki:n ja HYMY:n yhteistyönä järjestettiin 6.10.2018 Muutetaan järjestelmä – ei ilmastoa! -tapahtuma Kalliolan setlementtitalolla. Tapahtuma keräsi noin 130 osallistujaa keskusteluun ilmastonmuutoksesta ja aktivismista.

Paikallisryhmän yhteyteen syntyi syksyllä 2018 englanninkielinen ryhmä, joka tapasi loppuvuonna useita kertoja muun muassa pienimuotoisen lukupiirin ja toiminnan suunnittelun merkeissä.

Myhki jätti myös kirjallisen mielipiteen Mäkelänkadun liikennesuunnitelmaluonnoksesta sekä keräsi nimiä Avohakkuut historiaan -kansalaisaloitteeseen vuorovaikutteisella taidetempauksella Asema-aukiolla.

Myhki viljeli kesällä Pauligin huvilan takapihalla ruokakasveja luomumenetelmin. Lisäksi järjestettiin talkooretki kumppanuusmaatalouteen perustuvan ruokaosuuskunta Oma maan talkoisiin Lassilan luomutilalle Tuusulaan sekä sieniretki Sipoonkorpeen. Paikallisryhmän laatikkopyörä lainattiin Keru-yhteisöjääkaapille syksyllä hävikkiruoan kuljettamista varten.

Myhki osallistui Ilmastomarssille 20.10. ja Helsinki ilman natseja! -mielenosoitukseen 6.12. sekä tuki Transvallankumous nyt! -mielenosoitusta 24.3.

5.2 Maahinen (Oulu)

Maan ystävien kevätväentapaaminen järjestettiin Pyhäjoella. Sen järjestämiseen osallistuttiin yhdessä osuuskunta Noidanlukon aktiivien kanssa. Maahisen jäsenet ovat olleet aktiivisessa yhteistyöhössä esimerkiksi Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa ja valtakunnallisen Maan ystävien liiton toiminnassa.

5.3 Mytty (Tampere)

Mytty rahoitti matkakuluja Suomen sosiaalifoorumiin Kehitysmaaliikkeen loppu vai tulevaisuus -piirikeskusteluun 22.4.2018 ja oli osajärjestäjänä Inner Nature -osatapahtumassa sekä piirikeskustelussa (ks. kohta 4. 3 Vesitoiminta)

Mytty osallistui Avohakkuut historiaan -kansalaisaloitekampanjaan, jonka tavoitteena on kieltää avohakkuut valtion metsissä.

Mytty osallistui Omavaraisopiston talkoiden kustannuksiin.

Myttiläisiä osallistui Trumpin ja Putinin vastaiseen mielenosoitukseen 15.7.

Mytty järjesti banderollitalkoot 23.7. ja nimienkeräystapahtuman 25.7. avohakkuiden kieltä tavoittelevan kansalaisaloitekampanjan tukemiseksi.

Mytty järjesti kulttuuritalo Laikulla Inner Nature Networkin videoteosten ympärille rakentuvan keskustelutilaisuuden 19.9 yhdessä Maan ystävien vesiryhmän kanssa.

Mytty rahoitti uhujan matkalaskuja Muutetaan järjestelmä - ei ilmasto -seminaariin 6.10.

Mytty tuki Maan ystävien uutta metsä-esitettä enimmillään 300 eurolla.

5.4 Porvoonseudun Maan ystävät

Porvoonseudun Maan ystävät järjesti alkuvuodesta kolme esitelmätilaisuutta yhteistyössä Porvoon kirjaston kanssa. Kaikissa oli runsas osanotto arviolta 50-80 henkeä kussakin.

10.1. luennoitsijoina Sanni Mattila & Sanna Pekkonen teemasta "Hyvän sään aikana – Miten ilmastonmuutos muuttaa kaiken?"

14.2. luennoitsijoina Ville Lähde teemasta "Miten köyhyys, nälkä ja väestönkasvu kohtaavat? – Noidankehistä hyvän kehiin" sekä Hanna Samola teemasta "Ympäristön tila suomalaisissa nykydystopioissa"

14.3. luennoitsijana Arto O. Salonen teemasta "Liikkumisen, kulkemisen ja liikenteen tulevaisuus"

Lisäksi järjestettiin 18.5. Porvoon yhdistyskeskuksen tiloissa Maan ystävät ry:n hallituksen kokous, johon Porvoosta osallistui kaksi paikallisryhmän jäsentä.

Ryhmä liittyi yhteisöjäseneksi Porvoon yhdistyskeskukseen.

Ryhmä harjoitti viestintää lukuisin tavoin, mm. omilla nettisivuilla.

Jäsenmäärä on säilynyt suunnilleen ennallaan.

5.5 Posmy (Pori)

Ryhmä tapasi pienellä aktiivijoukolla neljä kertaa vuoden aikana ja piti kiinni toiminnan mahdollisuuksista Porin seudulla. Keväällä pidettiin dokkari-iltaa, ja puolustusvoimien esitellessä kalustoaan SuomiAreenalla taisteluvälineiden lomassa nähtiin Rauhanpanssari muistuttamassa toisenlaisesta mahdollisuudesta suhtautua vuorovaikutukseen. 24.10. Posmy oli mukana järjestämässä Ympäristöriskit ja ilmastosodat -luentoa.